

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

år sendes mange børn ud af den eksamensfri mellemskole med en stærk modvilje mod skolen og mod de værdier, som skolen vil pege på og føre ind i, og som skolen netop i de afsluttende skoleår skulle bringe eleverne i et positivt forhold til.

Enhver bestemmelse, der kan ændre disse uheldige forhold til det bedre, om så blot en smule, er værd at kæmpe for.“

Jeg deler de synspunkter, som her er kommet til udtryk, og jeg henstiller til det ærede medlem hr. Hvidberg at overveje, om der ikke dør alligevel siges en afgørende ting om det skadelige ved at dele børnene inden 14 års alderen. Det ulykkelige er jo, at opretholder man den skarpe deling af børnene i en eksamensskole og en almindelig folkeskole — så kan man kalde denne afdeling af folkeskolen, hvad man vil — kan man ikke give børnene fra denne afdeling af skolen særlige kvalifikationer og adgangsmuligheder til det praktiske liv, og så vil resultatet blive det samme: denne skoleafdeling, den vanskeligste indenfor vort skolevæsen, vil blive betragtet som en ringere skole med alle de skadelige følger, dette indebærer.

Spørgsmålet er da: Skal hensynet til de børn, der skal læse videre, være så tungvejende, at hensynet til de andre børn, som skal ud og virke i det praktiske liv, må vige herfor? Yderligere kan det spørgsmål meget vel stilles, om det er så galt, at de børn, der har let ved at læse, er med til i klassen at trække de tunge børn op. Det letter i høj grad undervisningen. Og er det egentlig nogen skade til, at de velbegavede børn, de lyse hoveder, allerede i skolen lærer at række deres kammerater en hjælpende hånd og tage hensyn til disse kammerater? Senere i livet skal disse børn jo leve i et samfund, hvor mennesker er nødt til at tage hensyn til deres medmennesker. Børneskolens hovedopgave er dog heller ikke at uddanne eksperter. Der kunne måske snarere i vor tid være grund til at være på vagt overfor denne udvikling i skolen.

Med den overfyldning af vore eksamensskoler og læreanstalter, der kan forventes i de kommende år, må man overveje, hvad man kan gøre for at undgå et altfor voldsomt pres de steder, hvor eksamensbeviset giver adgangsmuligheder.

Hellere end en meget skarp sortering på

et eller andet sted under læsningen og overfyldning af vore læreanstalter må det være opgaven at lede børnene i en tidlig alder ind i en anden udvikling, hvor der kaldes på deres interesse til andet end det boglige og det teoretiske. Det, man må være betænkelig ved, er, at såfremt eksamensskolen bevares i byerne og de store stationsbyer, bliver resultatet alligevel det samme som nu. De forældre, der har råd til det og mulighed for det, vil fortsat sende deres børn til eksamensskolen. Selvom man gør mellemskoleeksamen til noget mindre, end den er nu, vil eksamensbeviset dog fremdeles have en sådan tiltrækningskraft, at affolkningen af landsbyskolen vil fortsætte og den fri mellemskole i byerne vil forblive i skammekrogen, hvor den er nu. Naturligvis vil det formindske spændingen mellem de to skoletyper, hvis delingen først foregår ved 12 års alderen og mellemskoleeksamen ikke bliver så omfattende, men jeg frygter alligevel for, at det ikke løser problemet.

Derfor mener jeg, at man hellere helt bør afskaffe eksamen i mellemskolen. Børnene kan dog godt lære noget — i de 2—3 sidste skoleår, f. eks. sprog og matematik, som kan være til støtte for dem, der skal læse videre, uden at skolegangen nødvendigvis skal slutte med en eksamen, og således at skolen indtil 14 års alderen er en enhed. Jeg er iøvrigt tilhænger af, at alle børn, også børnene i landsbyskolen, får adgang til i de sidste skoleår at lære sprog. Med det samkvem mellem menneskene fra alle lande og alle verdensdele, som foregår i vor tid, er det nødvendigt, at børnene i skolen lærer begyndelsesgrundene i et fremmed sprog. For de børn, der interesserer sig for at lære mere, er der i vor tid let adgang til på skoler og kursus at udbygge, hvad børneskolen har lagt grunden til.

Jeg mener iøvrigt, at man i børneskolen ikke bør sprede sig over for mange fag, så der ikke bliver tilstrækkelig tid til og opmærksomhed overfor de grundlæggende fag, dansk og regning, som det er hovedsagen at alle børn lærer grundigt og solidt.

Det væsentlige er imidlertid, at folkeskolen indrettes som en egentlig børneskole, samlet og udelt til det 14. år. Folkeskolen skal ikke være en underskole for eksamensskolen. Folkeskolen har sin egen selvstændige opgave. Den skal først og fremmest